

FÜGGETLEN ÚJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre . . . 8 korona
Félévre 4 korona
Negyedévre . . . 2 korona
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Fülöp-ut 26. szám. (Köztelek).

Bernát István dr. az Akadémia lev. tagja.

A mai csalfa világban a tudósokról is előbb-utóbb kisül, hogy nagy szamarak voltak. Egyoldalú emberek a tudós urak a legtöbb esetben és azok az akadémiai, ugynevezett *halhatatlanok* ról csak a kebelbarátok tudták, hogy éltek. Egyszóval, ilyen ma a világ járása.

Éppen ezért a huncfut világjárásért tartjuk érdemesnek bemutatni egy embert, aki a nép embere, hogy lássunk egy jobb, egy derültebb valót is ebben az elfajult világban.

Bernát István, akit néhány nap előtt választott az Akadémia levelező tagjai sorában, ez a Bernát István nem vaskalapos tudós, mert nemcsak az Akadémia, hanem mi, az egyszerű nép gyermekei szintén megértjük, mert ő a nép gyermeke, a mi testvérünk és mint tudós is a nép bajával, a mi bajunkkal foglalkozott teljes életében.

De éppen ezért nagy tudós. Olyan könyvet, amelyet senkisémet ért, könnyű irni, de olyant irni, amelyet mindenki megért: az tudomány. Bernát István minden könyvét megérti a magyar ember, mert a mi bajunkkal foglalkozik.

Éppen azért ő nagy tudós, nem csak az Akadémiának, hanem a magyar nemzetnek is.

Harminc kötet munkát irt és abban a földtehermentesítést, a magyar ipar védelmét, a magyar gazdánép boldogulását írta le az ő nagytudásával. Utat mutatott, vezetett a jóra, a haladásra és most a mikor a nagy kitüntetés érte, örömmel vesszük le előtte kalapunkat. Isten éltesse! Dol-

gozzék tovább a magyar nép boldogulásáért vezessen a szövetkezés szent utjain, a gazdasági boldoguláshoz, a magyar ipar felvirágozásához.

Bernát István dr., az Orsz. Gazdaszövetség igazgatója.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minöket 32 év óta

MAUTHNER ÖDÖN

császár és királyi udvari szállító
magkereskedésében

BUDAPESTEN, VII., Rottenhiller-utca 33. sz. — IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kaphat.

Nemzeti mozgalom.

A tulipán-kertek.

Hogy a magyar ipar nem fejlődhetett jobban, az főképpen a magyar asszonyok büne. Ők voltak azok, akik minden külföldi után vágytak. Brüsszeli csipke, francia selyem, angol posztó, nürnbergi baba és az összes osztrák rongyok a legdélgettebb kedvencük vala. A magyar ipar beteges volta a magyar nőknek köszönhető első sorban, illő, hogy ők gyógyítsák meg a bajt, mert a kutyaharapást is azon kutya szőrével szokták orvosolni.

A kezdő lépés megtörtént. A tulipán-kertek, vagyis a magyar iparpártolásra szolgáló egyesületek szépen virulnak, gyorsan keletkeznek az ország minden részében. A magyar asszonyok és a magyar leányok szervezik mindenfelé, hogy a régi mulasztási bünt helyre pótolják. De ott is annak a helye, a nők kezében. A férfi, a családeltartó megkeresi a pénzt, az asszony beosztja, elkölti. Tehát az asszony hivatása legfőképpen támogatni a magyar ipart és mindent, ami magyar, mert ő szerzi be a házi szükséglet-t.

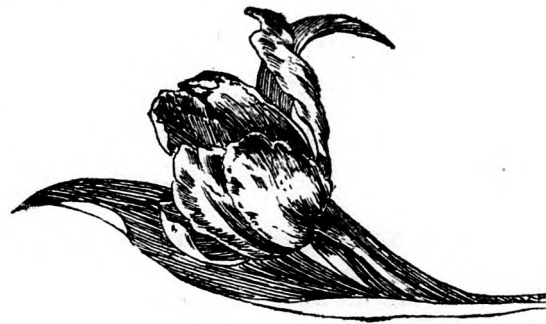
Csakhogy rájöttünk végre a helyes megoldásra. A magyar nők kezében a legjobb helyen van a magyar ipar fejlesztés mozgalma. Előre tehát a szép tulipánjelvény jegyében! Majd a lelkes magyar honleányok vigyáznak rá, hogy a magyar tulipánt ne tüzzék osztrák rongyra és más külföldi szövetre, mert az nem a magyar tulipántnak, hanem a viselőinek szégyen.

A mozgalomhoz csak még azt kívánhatjuk, hogy a magyar iparpártolást ne szájjal-szóval tegyék, miként eddig, hanem azonnal a tettekkel kezdjék. Van Magyarországon fehérneműgyár, posztógyár, kalapgyár. Ezeket kell támogatni. Majd megnőnek maguktól a gyárak, ha minden magyar asszony a háza küszöbén felállítja a vámsorompót.

Idegen cégtablak megadóztatása.

Miskolc város közgyűlésén a minap Balkányi Balogh Bertalan, a Borsod-Miskolczi Közművelődési és Múzeum-Egyesület titkára azt indítványozta, hogy a város tulajdonát képező „Korona”-szálló termet magyaros mintájú festésekkel lássák el, továbbá a külföldről érkező ásványvizeket adóztassák meg külön és végül *mind azon kereskedőket, iparosokat, ügyvédeket, orvosokat, vagyis az összes cégtulajdonosokat, akik cégtábláikon német vagy más idegennyelvű feliratokat is alkalmaznak, a város adóztassa meg.* Az indítvány fölött hosszas vita indult meg, melyben részt vett a városi képviselőtestület több tagja. A közgyűlés az indítványt egyhangulag elfogadta oly módosítással, hogy az összes cégtulajdonosokat, akiknek cégfeliratain idegen nyelvű feliratok is vannak, felszólítják az idegen feliratok azonnali eltávolítására és ha e felszólításnak kitűzött határidőn belül eleget nem tesznek, úgy az illetőket meg fogják adóztatni.

Ennél okosabb dolgot régen fundált ki magyar ész. Ha valaki idegen a saját hazájában, az fizesse meg az idegenségét. Mi szükségünk van nekünk az idegennyelvű cégtáblákra. Ez a kereskedőink szolgáléküségét árulja el mindenfelé az országban. A magyar ember nem örvendet soha az új adónak, de ennek az új adónak valóban tapsol örömeiben. Csak jó magas legyen ám az idegen kis bitangok adótaksája. Sz. B.

A legjobb minőségű háztartási és gazdasági cikkek, hamisítatlan jó italok a legkedvezőbb arakon a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. A melyik faluban fogyasztási szövetkezetet akarnak létesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak utbaigazításért a

„Hangya”, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetéhez
BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

Püspökszentelés Nagyváradon.

Fetsér Antal prelátest, a nagyváradai káptalan legifjabb tagját vasárnap szentelték fel nagy pompával segédpüspökké az ősi székesegyházban.

A fölszentelés szertartását *Belopotoczky* Kálmán tábori püspök, váradai kanonok végezte fényes segédlettel. A segédkező papok sorában volt Radu Demeter gör. kath. püspök és Szmrecsányi Lajos egri segédpüspök.

A szertartás a pápai brevék felolvasásával kezdődött, azután az új püspök letette a főpásztori esküt, majd felajánlotta ajándékait, amiket a fölszentelést végző püspök nevében is nyújtott az egek urának.

Arany hordócskákban bor, ezüst kehelyben víz s két kenyér: ez volt a püspöki áldozat. Miután szentelt olajjal és krizmával fökenték a szentlélek választottját, az új püspök társaival együtt, majd egymaga külön oltárnál misét mondott, miközben fejére helyezték az ezüsthéjű, fehér püspöki süveget.

Az ünnepség után Fetsér püspök, aki a nagybeteg *Szmrecsányi* Pál helyettese lesz, küldött-égeket fogadott. Délben fényes ebéd volt a püspöki palotában, ahova az ország minden részéből számos üdvözlő távirat érkezett.

Aratógép-szövetkezet Hevesmegyében.

A hevesmegyei gazdák a vármegyei gazdasági egyesület kezdeményezésére elhatározták, hogy az aratási sztrájk ellensúlyozása végett aratógép-szövetkezetet alakítanak.

A hevesmegyei gazdákat erre az óvatos lépésre az indította, hogy dacára annak, miszerint az aratástól még három hónap választ el bennünket, már is az ország számos vidékéről érkezik híre az aratósztrájk-mozgalomnak. A megyebeli birókosok elhatározták, hogy aratógép szövetkezetet alakítanak.

Tíz földbirtokos máris 7000 holdat jegyzett. A tervezet szerint 50,000 hold területre elegendő aratógépet szereznek be, úgy hogy aratási holdanként kiki minden évben 1 korona biztosítási díjat fizet. Öt év alatt az egész aratógépkészletet kifizetik.

Ezért a vármegye különböző helyein gépek állíttatnak fel, melyek jelentkezés esetén az illető gazda által igénybe vehetők s így részben erkölcsi hatással lesznek az esetleges munkát megtagadó aratókra, részben mérsékelt díj mellett holdanként 6 koronáért

tényleg végezhetik az aratást. Az aratógépek a szövetkezet tulajdonát fogják képezni és az évi bevétel remélhetőleg nemcsak a költségeket, de a tőke kamatait is fedezni fogja.

Nem egy ízben irtunk már arról és figyelmeztettük a különben józan felfogású, hazafias érzelmű gazdasági munkásnépet, hogy ha bajai, sérelmei vannak, ne rossz tanácsadókhöz forduljon azokkal, akik őt félrevezetik. Hanem mondja el baját a kenyér-és munkaadó gazdának. Akinek belátása lesz bizonyára, hogy a változott viszonyok között a szevény munkás is sulyosabb helyzetben van s mérsékelt munkabérfölemelés előtt nem fog a gazda elzárkózni. Ime, amit jövendőltünk, a gazdák is védekeznek!

A rokkant munkások segítése.

A Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíj-egyesülete most bocsátotta ki 13-ik évi működéséről szóló jelentését. Munkások, önálló iparosok, kereskedők és mindenféle foglalkozású egyének mind nagyobb tömegben csatlakoznak ezen munkásjóléti intézményhez, hogy csekély 20, 24 vagy 30 fillér heti illetékért maguknak rokkantságuk és aggkoruk idejére megélhetést biztosítsanak. Az egyesületnek Budapesten, József-utca 23. szám alatt van az egyleti és bérháza, mely 553 ezer korona értéket képvisel. Az egyesületnek ezenkívül van 1¹/₄ millió korona állami érték-papírja s a teljes vagyon összege 1,824,813 korona. A rendes fizető tagok száma 32 ezer, a vidéki fiók-pénztárak száma 120. Az egyesület eddig 70 rokkant és elaggott munkásnak nyújt hetisegélyt és 21 árvát gyámolít, a segélyre kifizetett összeg 34 hónapon át 52.236 korona. Az egyesület vezetősége szívesen szolgál bővebb felvilágosítással.

Kálvin-Szövetség.

Néhány buzgó protestáns férfiú kezdeményezéséből a múlt napokban megalakult ez új szövetség, amelynek célja a magyar kálvinista egyház híveit a vallásos érzes megerősítése által arra bírni, hogy a szociális kérdésekkel foglalkozva a társadalmi bajok megszüntetése céljából együttes munkára szövetkezzenek. Hogy a protestáns közönségnek ezen az egyház keretén kívül, de annak közreműködésével folytatott keresztyén szellemben való nevelése ne csak a fővárosra, hanem egész hazánkra kiterjedjen, célba

GŐZCSÉPLŐKÉSZLETEK 2¹/₂-től 12 lóerőig, BENZINMOTOROK, SZALMAPRÉSEK gőzhajtásra, ARATÓGÉPEK és egyéb MEZŐ-GAZDASÁGI GÉPEK legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

a Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynökségénél

BUDAPEST, V. ker., Váci-körút 32. szám.

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk

vette a Kálvin-Szövetség, hogy a főleg protestánsok lakta vidéki központokban a budapesti szövetséggel kapcsolatos községi és kerületi szövetségek szerveztessenek. Ezzel az alakulással a magyar kálvinistas követi a katolikus hazafiakat, kik már előbb megindították a szociális munkát. A nemes versenyből reméljük haszna lesz nemcsak a felekezeteknek, hanem a nemzeti társadalomnak is.

Döntés a marokkói kérdésben.

Az algeszirászi értekezlet, amelyen az európai nagyhatalmak képviselői Marokkó sorsáról tanácskoztak és pedig, amint a nagyhatalmak szokták, az érdekelt országnak ugyszólván megkérdezése nélkül, hosszas tanácskozás után mégis megállapodásra jutott. Nem következett be, amitől sokan tartottak, hogy tudniillik Németország és Franciaország össze fognak veszni egymással Marokkó miatt. A megegyezés úgy jött létre, hogy Németország engedett a marokkói rendőrség dolgában, Franciaország pedig a marokkói bank kérdésében. Franciaország ugyanis azt követelte, hogy a marokkói kikötővárosokban csak Franciaország és Spanyolország szervezen rendőrséget az európai alattvalók védelmére. Németország ellenben sokáig megmaradt annál, hogy Casablanca kikötőváros egy svájei vagy hollandiai rendőrpáncsnok felügyelete alá kerüljön. A bankkérdésben az volt a vita tárgya, hogy az európai hatalmak milyen arányban részesedjenek a bank tőkájének előteremtésében. Hosszas tanácskozás után Franciaország engedett a bank kérdésében, viszont Németország lemondott követeléseiről a rendőrség kérdésében. Így azután létre jött a megegyezés, amelynek persze Marokkó issza meg a levét, amely most éppen úgy mint Törökország, az európai hatalmak gyámsága alá kerül. Ezzel egy időre el volna intézve a marokkói kérdés, amely miatt a mult évben csaknem háború tört ki Franciaország és Németország között. De hogy mennyi időre, az majd csak ezután fog ki derülni.

Az első képviselőházi ülés Oroszországban.

Oroszországban májusban fog összeülni az első képviselőház, a birodalmi дума s most folynak a választások Oroszország nagyobb városaiban és egyéb részeiben. Minthogy azonban a választás közvetett, egyelőre csak a képviselőválasztókat választják s ezek választják meg azután a képviselőt. Az Oroszországból érkező hírek szerint a lakosság izgatottsága, a mult évi forradalom után ismét fokozódni kezd, mert a hatalom sorra megtiltja az ellenzéki pártok gyűléseit, az ellenzéki képviselőjelölteket pedig a rendőrség egymásután tartóztatja le. Ilyen körülmények között a birodalom lakosságának meg-

nyugtatósa aligha fog sikerülni, mert a kormány erőszakos rend-zabályai csak fokozzák az elkeseredést. A kormánynak lesz majd ugyan nagy többsége a birodalmi dumában, de ez a többség nem lesz a nemzet többségének képviselője. A birodalmi дума idegen lesz a nemzettől, úgy amint idegen az orosz nemzettől a birodalmi tanács is, amelynek tagjait a cár nevezi ki. A pétervári hírek szerint a vidéki kerületekben a rendőrség jelöli ki a képviselőválasztókat s a parasztok kénytelenek vagy a rendőrség által kijelölt képviselőválasztókra szavazni, vagy pedig tartózkodniok kell a szavazástól. Ha mégis szavaznának más jelöltekre, az illető jelölteket azonnal letartóztatják. A nagyvárosokban sem jobb a helyzet s Pétervárott például a munkások a kormány erőszakos rendszabályai miatt elhatározták, hogy nem állítanak jelölteket és tartózkodnak a szavazástól. Szóval hová-tovább kiderül az, hogy milyen az orosz alkotmányosság.

Kedves olvasóm!

Csöndes a világ, de csak nyugodtnak látszik. Nem csattog a kard, nem dörög az ágyu és mégis óriási harc foly most a magyar nemzet életében. Most válik el sorsunk. Lenni vagy nem lenni? ez a nagy kérdés áll a magyar nemzet előtt.

Minden magyar polgárnak nyugodtan, de annál figyelmesebben kell hallgatni azt, hogy mi történik a nemzet küzdelmében. A lapok nem hozhatnak lázító cikkeket, még: csak erősebb felszólítást sem intézhetnek a nemzethez, mert elkobozzák, lefoglalják a lapokat. Mi tehát a helyes? Az, hogy olyan lapot olvassunk, mely minden eseményt tőn és kimerítőleg leír, mint igaz krónikás, de az események ellátását, elvitelét az olvasóra hagyja, mert az az igazi, hogy ne beszéljük félre a fejét az olvasónak, hanem ellenkezőleg, hagyjuk önállóan gondolkodni és véleményét alkotni a történetekről.

Ilyen igaz krónikás a „Független Ujság”, melyre 1906 április hó elsejével új előfizetést nyitottunk.

A kinek előfizetése március hó 31-én lejár, azt kérjük, sziveskedjék előfizetését mielőbb megújítani, nehogy a lap szétküldésénél zavarok álljanak be.

Az előfizetési pénzek beküldésére az utalványokat elküldöttük külön levélben.

Előfizetési ár: Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.

Terjesszük a jót, a nemest. Minden előfizető igyekezzék legalább egy új előfizetőt szerezni lapunkra, a „Független Ujság”-ra, mert csak így szolgáljuk igazán a magyar nemzeti ügyet. Hazafias tisztelettel!

„FÜGGETLEN UJSÁG”
szerkesztősége és kiadóhivatala
Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

Értelmi szerek értékesítését
eszközlük az előirt %
mellett. Fejvillágosítást és
csomagolási utasítást ingyen
nyújtunk és nem tagoknak.

Azonnali készpénz-
 elszámolás.

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ
SZÖVETKEZETE

HATÓSÁGI KÖZVETITŐ

Budapest Székesfőváros Központi Vásárcsarnokában
SÜRGÖNYCZIM: AURORA—BUDAPEST.

Értékesítésre elfogad:
Husneműket, füstölt
húst, vadakat, szárnyaso-
kat — élő és leölt állapot-
ban, tojást, vaját, halat,
burgonyát, káposztát, zöld-
ségféléket, gyümölcsöt stb.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Gazdák Biztosító Szövetkezete.

A Gazdák Biztosító Szövetkezetének három osztálya: a tűz, a jég, és az életbiztosító osztályok ma már igen tekintélyes forgalomról adhatnak számot. A díjbevételek, a biztosított érték, a kiállított kötvények száma évről-évre jelentékeny növekedést tüntetnek fel. Érdekesek e részben az utolsó két esztendőnek a számadatai. A tűzüzletben a díjbevételek a törlések levonásával 1904-ben 695,342. 1905-ben pedig 753,131 korona volt. A jégüzletben 1904-ben 478,209, 1905-ben 525,481 korona. A tűzüzletben biztosított érték volt 1904-ben 229,917,927, 1905-ben 255,153,203 korona. A jégüzletben pedig 1904-ben 17,694,009, 1905-ben 19,333,176 korona. A tűzüzlet fölülmulja a többit minden tekintetben. Az elmúlt évben kiállított kötvények száma megközelíti a 61 ezret. Egy év alatt az emelkedés öt ezer. A jégüzletben a kötvények száma közel négy ezer volt a lefolyt esztendőben. A bejelentett károkat több mint 1200 esetben fizette ki a szövetkezet. Tűzüzletben kifizetett a múlt évben 552,719, a jégüzletben pedig 239,912 koronát. Az évi fölőslég a tűzüzletben 61,730 koronát tesz ki, a jégüzlet fölőslége 21,386 korona. Az igazgatóságnak az volt a javaslata, hogy a tartalékok növelésére minél tekintélyesebb összeg fordítottassék. A közgyűlés az igazgatóság előterjesztését elfogadta és így a közös tartalék 168,910, a tüztartalék 20,342, a jégtartalék 52,233 koronára, az összes tartalék tehát 241,485 koronára emelkedett.

Az intézet életbiztosító osztálya működésének harmadik esztendejét zárta az elmúlt év végén. Benyújtottak 1030 ajánlatot 2,843,800 korona tőkéről. Ebből elintéztek az esztendő folyamán 746 kötvényt 2,009,400 korona tőkéről. A kiállított kötvények közül halálesetre és vegyes biztosításra szól 728 kötvény 1,979,400, megélés esetére 18 kötvény 30,000 korona tőkéről. Az intézetnél érvényben maradt az esztendő végén összesen 1230 kötvény 3,406,400 korona tőkéről. Az utolsó esztendőben a tényleges gyarapodás 512 kötvény 1,208,500 korona tőkéről, az 1904-ik 132 kötvény és 614,500 korona tőkével szemben. A biztosító szövetkezet életosztályának alaptőkéjét az elmúlt esztendőben 100,000 koronával gyarapították. Az értékpapírállományt szintén 100,000 koronával

növelték; még pedig ezért az összegért országos központi hitelszövetkezeti $4\frac{1}{4}$ százalékos kamatozó kötvényeket vásároltak. A díjtartalékok az előző évi 53,494-ről 110,511 koronára emelkedtek. A biztosítéki alap is igen tekintélyes.

A kormány hozzájárulása az	460,000 korona
elemi ágazatban	1.493,240 "
Az alapítók hozzájárulása	601,263 "
Tartalékok	2.554,503 korona.
Osszesen	

A szövetkezet igazgatóságát az elmúlt év folyamán jelentékeny veszteség érte. Széchenyi Imre gróf, Braunecker Lamoral báró és Heinrich Béla a szövetkezet tevékeny igazgatósági tagja dőltek ki az élők sorából.

A biztosító szövetkezet a múlt héten tartotta meg az évi rendes közgyűlését. Megelégedéssel vették tudomásul azt a szép fejlődést, melyet a szövetkezet felmutathat. Az igazgatóságból az 1905 zártával kilépő tagok helyébe *Emödi József, Esterházy Miklós herceg, Rubinek Gyula, Várady L. Arpád dr., Széchenyi Viktor gróf, Bernát István dr.*, a felügyelő-bizottságba *Balogh Elemér* választották meg.

A Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete múlt héten tartotta rendes évi közgyűlését Bethlen István elnöklete alatt, aki konstatálván a határozatképességet, megnyitó beszédében örömeinek ad kifejezést afölött, hogy a szövetkezetek iránt nap-nap után erősödik a bizalom, aminek egyik jele a szövetkezet székelyföldi akciója iránt főleg a kiscsárdák körében mutatkozó lelkesedés. Előterjesztésre került ezután a múlt üzletévről beszámoló jelentés. Eszerint az 1905. évi összforgalom 2,321,877 kor. 39 fillérre rugott. Az emelkedés félmillió korona. Fokozottabb figyelmet fordított a szövetkezet a vajértékesítésre, tojást 2280 ládával értékesített, gyümölcsöt 1,637,036 kilogrammot, ebből másfél millió mustalma volt, melyet Németországba vitt ki. Emelkedőben a borsforgalom, a Méhészeti Egyesület-tel szerződést kötött a méz és méhészeti termékek értékesítésére. A szövetkezetnek 5 fiókja van vidéken, ezek igen élénk munkásságot fejtenek ki. Nagyobb lendületet vesz a szövetkezet működése, ha megvalósul a Budapestre tervezett hűtőház, ezáltal a könnyebben romlandó áruk összegyűjtése is lehetővé válik. Az előterjesztett jelentés egyhangulag történt elfogadása után Szilassy Zoltán bemutatta az évi zárszámadásokat. Elek Emil előterjesztette a felügyelő-bizottság jelentését, melynek alapján a közgyűlés azokat jóvá-

Gazdasági-, főzelék- és virágmag

beszerezhető a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeté-nél

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

➡ Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk. ➡

hagyva a felmentést minden irányban megadta. — Ezután következett a felügyelő-bizottság választása. Megválasztották: Rubinek Gyulát, Reusz Henriket, Jeszenszky Pált, Elek Emilt.

A kolozsvári hitelszövetkezetek. Barabás Endre tanár a kolozsvári hitelszövetkezeteket érdekes előadásban ismertette az elmúlt napok egyikén. Előadásából közöljük a következőket: „Az 1905. év végén az O. K. H. Sz. kötelékébe tartozó öt kolozsvári hitelszövetkezetnek már 3853 tagja volt, kik 7016 üzlet-részt jegyeztek 429,528 korona értékben, melynek több mint fele: 266,711 korona be van fizetve. E 3800 szövetkező legnagyobb részben társadalmunknak abból a rétegeből áll, mely egyáltalában semmi vagyonnal nem rendelkezik, melynek hitelt egyáltalában egyetlen pénzügyintézet sem nyújtott s amelyről korábban a társadalom — munkaszünet idején — könyöradományokkal volt kénytelen gondoskodni. Ime mit tett a szövetkezet! — Ma sok száz közülök egy kis tőke fölött rendelkezik, tekintélyes hitelt élvez, szűkös anyagi viszonyai között is a takarékosságot nemcsak megismerte, hanem azt meg is szokta. A több ezer emberből álló szövetkezés nemcsak az üzletrészek után befolyt összegek fölött rendelkezik már, hanem megnyerte a vagyonos osztály becsülését is, kik mintegy elismerik betétjeikkel azt, hogy a sok vagyontalan szegény ember becsülete és jó törekvése vagyoni biztosítékot nyújt. A 434 ezer korona betét tekintélyes része olyanoktól folyt be, kiknek vagyoni helyzete ezt megengedte, bár tekintélyes számu apró 5—10—20 koronás betétet is kezeltünk, melyeket tisztán a „mi népünk“ takarékosságának köszönhetünk. Kölcsöneinket — az ipari hitelszövetkezetet kivéve — kizárólag 5—10 évre szóló kötelezvény mellett adtuk ki. A szövetkezetek eddig összesen 8854 esetben adtak kötelezvény mellett hitelt, melyekből a múlt év végén még 3465 állott fenn 988,435 korona értékben. Az ipari hitelszövetkezet ezenfelül ugyancsak a múlt év folyamán 823 váltó ellenében 329,215 korona hitelt folyósított s így a múlt év folyamán az öt hitelszövetkezet 1.317,649 korona folyósított kölcsönt mutathat fel. A szövetkezetek egyik legfontosabb hatása abban nyilvánul, hogy 898 esetben nyújtottak eddig kölcsönt apró házak megvételére vagy felépítésére 944,810 korona összegben. Ezek közül 4—500 esetben iparossegédek, napszámosok, cselédek, mezői munkások szereztek maguknak házat a városban, kik a szövetkezetek nélkül sohasem juthattak volna ahhoz“.

Sárosvármegyei gazdák szövetkezete. Olvasóink tudják azt, hogy Sáros vármegye gazdái már évekkel ezelőtt egy igen nagy eredménnyel működő fogyasztó és értékesítő szövetkezetet alapítottak. A szövetkezet évi közgyűlését április hó 2-án fogja Eperjesen megtartani. A közgyűlés előterjesztett igazgatósági jelentéséből kiemeljük a következőket: „A lefolyt nyolcadik üzletév a rendes üzleti működés képét nyújtja szövetkezetünkben, melyet semmi különös esemény meg nem zavart. Az igazgatóság legfőbb törekvése a belső ügykezelés tökéletesítése, a fiókok ellenőrzésének hatékony gyakorlása és a kint levő követeléseink lehető csökkentése volt. Évi forgalmunk valamivel csökkent, aminek azonban az a magyarázata, hogy a múlt évben megyénkben úgy a kalászos-, mint kapásterményekben jó termés volt és ez

az öröndetes körülmény a vett liszt fogyasztását nagy mértékben (körülbelül 30,000 koronával) csökkentette. Tagjaink és a jegyzett üzletrészek száma alig változott. Üzleti forgalmunk: bevételben 438,191 korona 99 fillér, kiadásban 431,778 korona 93 fillér. Összes pénztári forgalom 869,970 korona 92 fillér. Sajnálattal kell bejelentenuk, hogy Piller Kálmán, nagymérvű elfoglaltságára hivatkozva, igazgató választmányi tagságáról lemondott. Piller Kálmánnak a szövetkezet megalakításában és kezdeményezésében kiváló része volt, azóta is mindig érdeklődéssel és igaz jóakarattal viseltetett a szövetkezet iránt; midőn tehát most sajnálattal véve tudomásul lemondását, neki eddigi működéseért köszönetet mondunk, egyszersmind ama biztos reményünknek adunk kifejezést, hogy mindig tapasztalt jóindulatában és támogatásában szövetkezetünket ezentul is részesíteni fogja“. A mérleg az alapszabályszerű leírások után 3,088 korona nyereséget mutat, amely a kerekszám 43,000 koronára rugó alaptőkének egészen tisztességes kamatozása. A tiszta nyereségből az üzletrészesek 4°/o-os osztalékát kifizetve a tartalékalapra 1000 koronát, a hivatalnokok jutalmazására 770 koronát fordítanak, a jövő évre pedig 1539 koronát visznek át. Ime e gazdasági egyesület szövetkezete is mutatja, hogy okos vezetés és kitartó figyelem mellett milyen szép eredményeket lehet nálunk is elérni.

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyáranak
vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

EGYETEMES ACZÉLEKÉK.

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczél-ekéfej.
Pánczélaczél-kormánylemez.
Magasított aczél-ekéfej.
Porvédő kerek.
Aczél gerendely.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró
taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú
magyar gyártmány fe-
lülmulja még a legve-
zetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes
talajmivelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egy-
általán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes,
szakszerű és minden gazdának értékes felvilágo-
sításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

Rövidített levélcím:

„AGRARIA“ Budapest, V., Váczi-ut 2.
Sürgőnyczim: „AGRARIA“ Budapest.

• MI UJSÁG? •

Üzent a magyar király. Ő Felsége a király szerdán üzent Fejérváry Géza miniszterelnöktől Kossuth Ferencnek. A találkozás Barabás Béla volt országgyűlési képviselő lakásán történt. A találkozás után a miniszterelnök Bécsbe utazott. Hogy mi volt a békealkudozás tárgya, azt találgatni lehet, de biztosan nem tudható. Várjuk a legjobbat, reméljük a békét, mert hiszen a magyar király üzent.

Károlyi Sándor gróf betegsége. Károlyi Sándor gróf állapotáról ujabban ismét aggasztó hírek érkeznek Mentoneból. Az agg főúr már napok óta ágyban fekvő beteg s az orvosok véleménye szerint állapota agg korára való tekintettel felette válságos. A családtagok Mentone-ba gyűltek össze. Ujabban érkezett hírek szerint azonban a nemes gróf állapotában javulás állott be.

Kiss Ernő szobrának leleplezése. Kiss Ernőnek, a vértanu tábornoknak nagybecskereki szobrát, május hatodikán, vasárnap leplezik le országos ünnep keretében. A fogadó bizottság ezúton kéri mindazokat, akik a leleplezésre lerándulnak, hogy jövetelükről értesítsék Hegedüs János titkárt.

Hazatérő amerikai magyarok. Mint a new-yorki „Bevándorló“ című lap jelenti, a „Kaiser Wilhelm der Grosse“ nevű hajón ezer magyar bányamunkás vándorol vissza Amerikából Magyarországra. A magyar munkásokat az bírta rá a hazatérésre, hogy Amerikában a bányászok sztrájkja el nem kerülhető s így a munkanélküliség elől igyekeztek még idejében hazájukba jutni.

Meszlényi-múzeum Szatmáron. Néhai Meszlényi Gyula, Szatmár volt püspökének óriási hagyatékában nem régiben gazdag és értékes mügyűjteményt fedeztek fel. A szatmári káptalan elhatározta, hogy a nagynevű püspök becses és kiválóan értékes mügyűjteményéből muzeumot létesít és ezt az áldott emlékü püspökről *Meszlényi-múzeumnak* nevezi el. A minap a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumból Szatmáron járt Sztéryni István miniszteri tanácsos és Radics Jenő miniszteri titkár, muzeumőr és megszemlítették a gyűjteményt. A kiküldöttek a gyűjteményt melyben festmények, butorok és egyéb régiségek vannak, olyan értékesnek és nagybecsűnek találták, hogy előterjesztést fognak tenni a kormánynak, hogy az a püspökség javai közé átvegye és mint önálló Meszlényi-múzeumot tartsák fenn.

Sándor király gyilkosai. Belgrádból jelentik: A legutóbb tartott minisztertanács ismét foglalkozott az összeesküvő tisztek ügyével és elhatározta, hogy husvétkor az összeesküvő és királygyilkos tisztek közül a vezető férfiakat, akik most is szerepet játszanak s kik miatt Anglia vonakodik Szerbiával diplomáciai összeköttetést létesíteni, nyugdíjazni fogja.

A kormány, az összeesküvő tisztek kivánságához képest, egyúttal számos tisztet nyugdíjaz azok közül, akik az összeesküvő tiszteknek a hadseregből való eltávolítása ellen szervezkedtek.

A mübortörvény megváltoztatása. A Magyar Szőlősgazdák Orsz. Egyesületének közgazdasági szakosztálya, szombaton tartott ülésében, megkezdte a bortörvény megváltoztatására vonatkozó tanácskozássokat. Drucker Jenő dr. igazgató bőven megokolva kifejtette, hogy a régi bortörvény már elavult és a mai viszonyoknak megfelelő új bortörvény készítenőd. Ez új bortörvényben azonban a borhamisítás a leghathatósabb eszközökkel tilalmazandó. Határozottan meg kell különböztetni, hogy mi a bor, hogy melyek a szakszerű borkezelésben megengedett eljárások. Feltétlenül eltilandó a borkezelésben a cukor és mazsola használata, valamint a belföldi fogyasztásra kerülő borok szeszezése is. A kérdést a szakosztály folytatólagosan e hó 6-án tárgyalja.

Tűz az aszfalt-gyárban. Veszedelmes tűz pusztított kedden reggel Budapesten, a Magyar Aszfalt Részvénytársaság Orczy-ut 34. számú gyárában. A kazánházban támadt a veszedelem reggel félnyolc órakor. A kazánból kiömlő kátrány meggyuladt és nagy lánggal égni kezdett. A láng meggyújtotta a kazánház tetejét is. Nyomban értesítették a tűzoltókat, akik gyors munkájukkal hamarosan elejét vették minden nagyobb bajnak és így csak a kazánház tetejének egy része égett le.

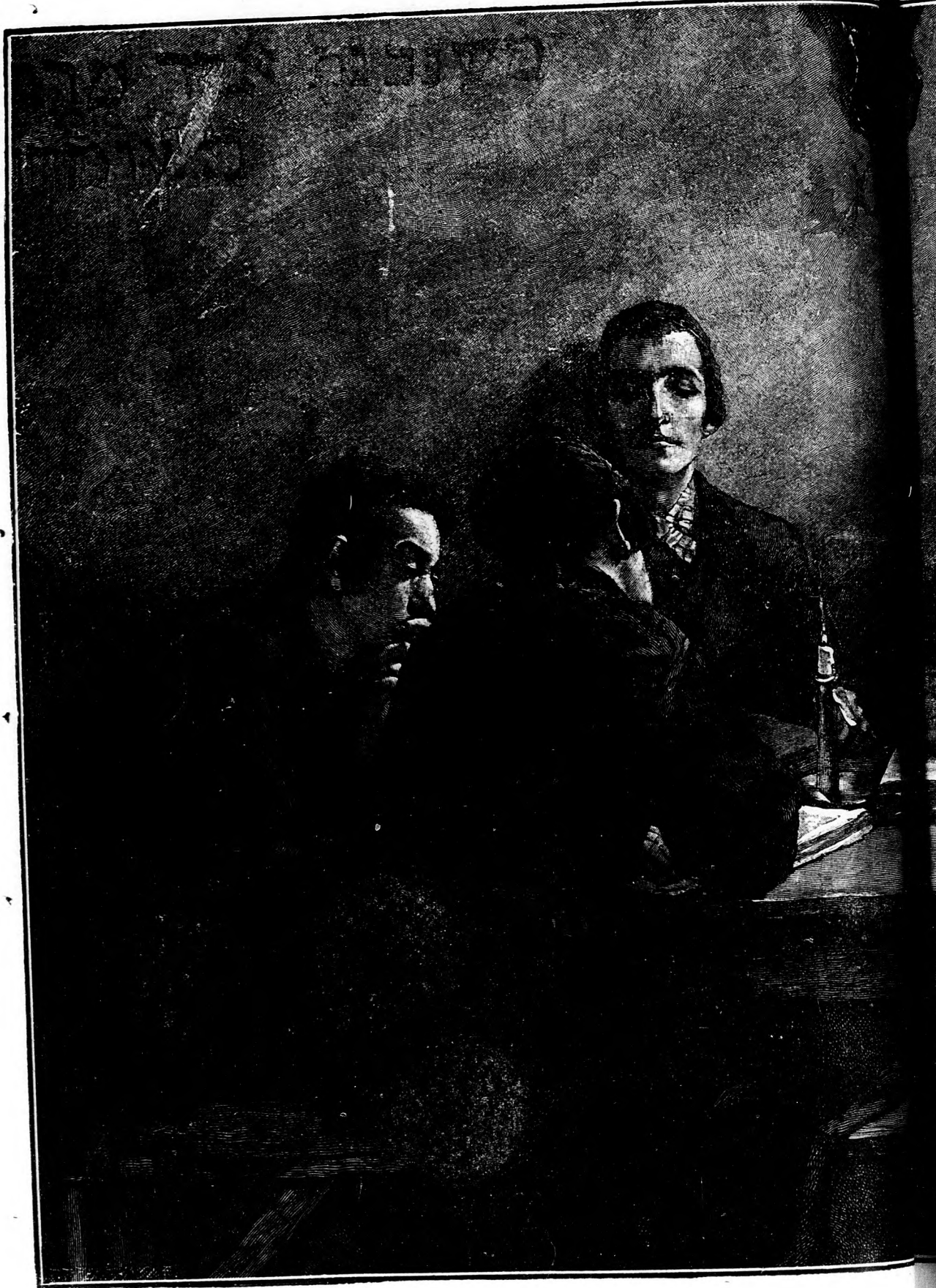
Postakongresszus Rómában. Rómában e hó 7-én nemzetközi postakongresszus fog megnyitni. A magyar kormány részéről Szalay Péter államtitkár, posta- és távírda-elnökigazgató, dr. Henyey Vilmos igazgató és Fehér Ottó titkárok vesznek részt. A kiállítást az olasz király személyesen nyitja meg.

A francia bányaszerencsétlenség. Mult héten 13 élő bányamunkást találtak újra a courrieresi bányában. Ezek husz napig voltak a felső vllágtól eltemetve. Most az izgatottság Courrieresben egyre fokozódik. A negyedik számú tárnára központosul az érdeklődés, melyről egészen bizonyosra veszik, hogy abban még élő munkások vannak. A mentési munkálatokat nagyobb erővel folytatják és már volt is eredménye annyiban, hogy sikerült még egy bányászt kimenteni. Ez a munkás 25 napig élt a föld alatt. Szenvedése borzasztó volt. Azt remélik, hogy a bányában még mindig vannak élő emberek.

Loubet új állása. Loubet Emil, a francia köztársaság volt elnöke legközelebb újra a közélet terére lép és mint vasutigazgató fog működni. A Páris—Lyon földközi tengeri vasúttársaság igazgatósága ugyanis elhatározta, hogy a társaság április hatodik közgyűlésén indítványozni fogja, hogy a volt köztársasági elnököt válasszák meg. A közgyűlés az indítványt valószínűleg egyhangulag el fogja fogadni.

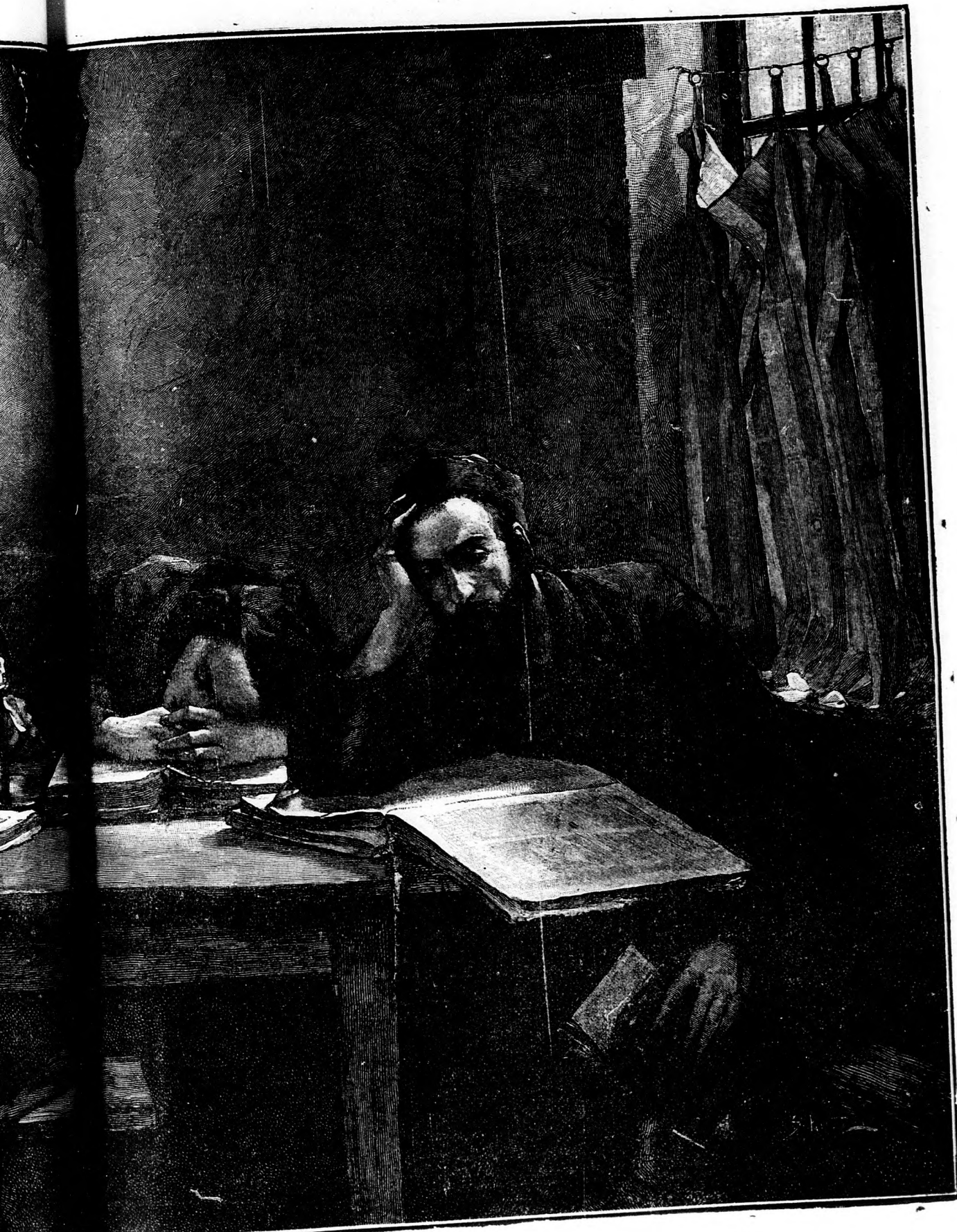
Elfogott leánykereskedő. A temesvári gyorsvonattal vasárnap délután Szegedre érkezett Berkovics Henrik temesvári kereskedő, aki két szerencsétlen leányt akart Hercegovinába, Mostarba eladni. A leányok, névszerint Iritz Róza és Andrassy Erzsébet a szegedi állomáson megpillantották Ferenczy Mátyas rendőrbiztost s hozzá menekültek oltalomért a gaz lélekkufár ellen. Ferenczy nyomban a kihágási bíróság elé kísértette Berkovicsot, akit a bíró leányesempészséért ötven korona pénzbüntetésre, vagy három napi elzárásra ítelt. A tárgyalás során a leányok elmondták, hogy a lelketlen ember

802

A tti szomj

no. 10000.

A tiszomja.

már vagy harminc temesvári leányt eladott Mostarba, egy ott garázdálkodó Stefán Dávid nevű leánykereskedőnek. Helyesen tennék a vidéki hatóságok, ha az ilyen lelketlen kufárokat még érzékenyebben büntetnék.

Vilmos császár a német bányamunkásokhoz. Vilmos császár, amikor Kreefeldben járt, maga elé hívatta azokat a német bányamunkásokat, akik a courriéresi bányakatasztrófa mentőmunkálatainál részt vettek. A munkások a kaszárnya udvarán gyűltek össze. Vilmos császár hozzájuk lovagolt s azután a következő beszédet mondotta:

— Ide hivattalak titeket, hogy hazám nevében legszívélyesebb köszönetemet, csodálkozásomat és elismerésemet kifejezzem előttetek azokért a tettekért, melyet véghez vittetek. Megmutattátok, hogy a haza határán túl is van valami, ami a népeket összeköti, bármilyen különbözők legyenek is ezek a népfajok: ez a felebaráti szeretet. Ti követtétek ennek a felebaráti szeretetnek a szavát s az Üdvözítő tanát, ami különben a német bányamunkásoknál magától értetődik. Mindannyian szívből örvendünk, hogy önfeláldozással és halálmegvetéssel a föld mélyébe szállottatok idegen testvéreitekért s hogy nem sikerült őket megmentenetek, ne szomorítson el benneteket. A készülékek, melyeket a bányában hagytatok, lehetővé tették most, hogy mégis megmenekült néhány ember a bányából. Dicső cselekedetek emlékére elhatároztam, hogy a mai napon átadom nektek kitüntetésemet. Ezután sorra átadta nekik az érdemrendeket s a courriéresi mentésre vonatkozó kérdéseket intézett hozzájuk.

A szónok — elakadt. Vasárnap délelőtt nyitották meg a bécsi városháza oszlopcsarnokában a járművek kiállítását. *Schoeller* Pálnak jutott a feladat, hogy *Ferenc Szalvátor főherceget*, aki a kiállításon megjelent, üdvözölje. Alig mondott azonban *Schoeller* egy-két szót, belesült beszédébe s izgatottan keresgélt zsebeiben a kézirat után. Kinos szünet következett, a szónok hebegve kereste a szavakat, végre valakinek eszébe jutott, hogy egy újságban megjelent már a szépen kidolgozott beszéd. Hamarosan elhozták az újságot, kezébe nyomták a hebegő urnak, ki azután kinos percek mulva megkönnyebbülve folytathatta az üdvözlő beszédet.

Cselédfizetés-rendezés. *Jeszenszky Béla* vlujkoveci uradalmában a cselédek fizetése oly módon rendeztetett, hogy azon cselédek, kik egyfolytában 5 évet szolgálnak, minden 5—5 év után 10 korona készpénz és 50 kg. buza bérfelemelésben részesülnek. Azonkívül ingóságait a tűz ellen az uraság biztosítja és azon cselédek, akiknek 5-nél több gyermekük van, minden egyesre egész 14 éves korig 50 kg. búzapótlékot kapnak. Nem lehet eléggé dicsérni a derék földbirtokos emberies bánásmódját, amely legjobb óvszer a sztrájkok ellen.

Hennig, a rablógylkos, megőrült. Sajátságos lelki átalakuláson ment keresztül az utóbbi napokban *Hennig*, a többszörös rablógylkos. A ravasz és kegyetlen gonosztevő már letartóztatása alkalmával minden lehető elkövetett, hogy szabadságát visszanyerje, de hasztalan. Kihallgatásakor mindenféle hazug mesékkel akarta félrevezetni a bíróságot és szinte csökönyösen „*Ferenz*” barátját tolta előtérbe, kinek létezését azonban semmiképpen sem tudta beigazolni. Amidőn minden mesterkedése hiábavalónak bizonyult s a bizonyítékok sulya alatt kénytelen volt bűnösséget beismerni, egyszerre változtatott a fortélyán. A vadember szerepét vette

magára. Mely hallgatásba merülten, megtagad minden felvilágosítást. Ha azonban nagyon szorongatják a kérdésekkel, úgy valósággal tombol.

Betörés egy ékszeres boltban. *Lőw Sándor* budapesti ékszerésznek *József-körut* 41. számú lakásába ismeretlen tettesek a múlt vasárnap betörték és mintegy 25 ezer korona értékű ékszert emeltek el. A betörők a bolt alatti pince mennyezetét törték keresztül s így hatoltak az üzletbe. A betörés ügyében a rendőrség széleskörű nyomozást folytat, de a betörőknek még nem akadt nyomára. *Lőw Sándor* ékszerész 1500 K jutalomdíjat, az első osztrák betörő biztosító társaság pedig a megkerülő ékszerek értékének a 10 százalékát tűzte ki jutalomdíjjal azoknak, akik a tettesek kézrekerítése körül érdemeket szereztek.

A Balaton halbősége. A balatoni halászati társaság legutóbbi közgyűlésén számolt be halászata eredményéről. Eszerint összesen 9200 métermázsá halat halászott ki a társaság az 1905. esztendőben a Balatonból. Halfajok szerint a következő eredmény mutatkozott: garda 1783 mm., keszeg 6215 mm., őn és menyhal 75 mm., csuka 137 mm., haresa 42 mm., ponty 72 mm., fogassüllő I. rendű 165 mm., fogassüllő II. rendű 33 mm., fogassüllő III. rendű 182 mm., fogassüllő IV. rendű 463 mm., compó 32 mm., kis balatoni vegyes hal 43 mm.

Elgázolt ökörcsorda. Hétfőn reggel *Kameralmoravicáról* egy mozdonyt rendeltek a fumei állomásra. A lokomotív el is indult és gyorsan száguldott a lejtős pályán. *Bukkari* és *Meja* állomásokon azonban baj történt. Az egyik sorompónál egy ökörcsordát akartak át-hajtani a mozdony előtt. A hajcsárok fölemelték a sorompót és keresztülbocsájtották az ökröket. De már késő volt, mert abban a pillanatban odaért a robogó lokomotív és a pályára került ökrök közé rohant és keresztül gázolt rajtuk. A mozdony hét ökröt gázolt agyon. A nagy zökkenésre a lokomotív szerkocsija kisklott. Csakhamar sikerült a mozdonyt visszahelyezni a vágányokra és a pálya ismét szabad lett.

A Népszínház művésznői — utcai virágárusok. A Népszínház művésznői vasárnap és ünnepnap délelőtt az utcán virágot akartak árusítani jótékony célra. *Vidor Pálné* és a Népszínház művésznői engedelmet kértek a tanácstól, hogy március 30-tól egy évig vasárnaponként jótékony célra virágot árusíthassanak az utcákon. A tanács az engedelmet egy hónapra megadta s megengedte, hogy a Népszínház művésznői vasárnap és ünnepnapokon a *Kossuth Lajos-utcában* és *Ferenc József rakodóparton* és a *Népszínház* előtt vágott virágot árusíthassanak. Kötelezte azonban őket a tanács, hogy az árusításra ideiglenes igazolványt váltsanak. Alig vették kézhez azonban az engedélyt, *Rudnay királyi biztos* betiltotta az árusítást, mert nem volt megnevezve, hogy mely jótékony célra megy az árusítás.

A koporsóhoz szegezett halott. *Ópécska* községben a minap a hatóság exhumáltatta egy *Kapecán Trajla* nevű huszéves legény holttestét. Azt rebesgették ugyanis a községbeliek, hogy a legény nem természetes halállal halt meg. A boncolás alkalmával megállapították, hogy ez a vád nem igaz, mert a legény halálát tüdővész okozta. Az első pillanatban azt hitték a hatóság emberei, hogy csakugyan büntettről van szó. A holttest ugyanis oda volt szögezve a koporsóhoz. Hozzá tartozói elmondották, hogy babonából cselekedték ezt vele, mert félték a hazajáró lélektől. Babonájuk szerint a legény lelke éjszakának idején hazajárt volna, ha holttestét oda nem szegezik a koporsóhoz. A hatóság megindította az eljárást a kegyetlen, babonás emberek ellen.

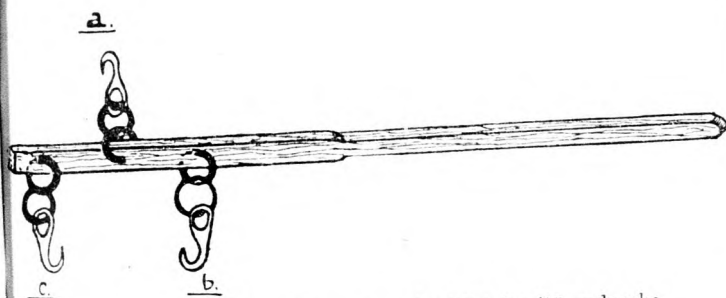
GAZDASÁGI DOLGOK

Eszközök a gazdasági gyakorlat köréből.

Meglazult és elszakadt sodronykerítés javítása.

A tavaszi munkálatok közé, melyeket a gazda a majorban vagy azon kívül végeztet, tartozik a kert vagy legelő és kifutó sodronykerítésén esett hibák kijávítása is. A sodronykerítésen a sodrony vagy meglazul, vagy elszakad az idők folyamán. Sokféle módon lehet ezen segíteni, de köztük egyike a legpraktikusabbnak a következő eljárás:

A meglazult sodrony feszítéséhez a kovácsesal az 1. ábrán feltüntetett eszközt készítettjük. Ez áll egy 50—60 cm. hosszú vasrudacsából, melynek egyik végére vaskarikán függő kampót tétetünk (*c*), ettől körülbelül 10—12 cm.-nyire az ellenkező irányban ismét egyet (*a*) és ettől 10—12 cm.-re az első kampóval megegyező irányban újra egyet (*b*) az 1. ábra szerint.

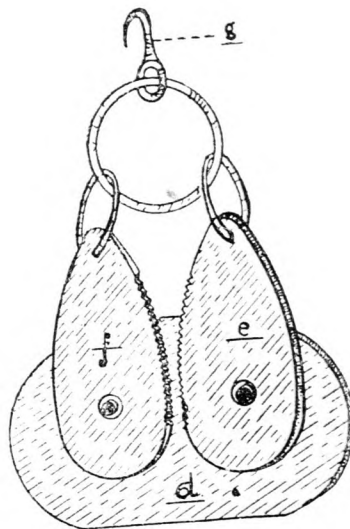

1. ábra. Meglazult sodronykerítést feszítő rudaeska.

A horgas szegeket, melyek a meglazult sodrony az oszlopokhoz erősítik, előbb harapófogóval meglazítjuk annyira, hogy a sodrony szabadon mozgathasson. Ezután a sodrony végét hurokszerűen megesavarjuk, hogy beléakaszthassuk a feszítő rudaeska *a* horogját. A sodronyval egy irányban a földre veretünk erősen egy vasrudat, esetleg jó erős cöveket, melyre egy 4—5 m. hosszú erős láncot erősítünk oly módon, hogy az a másik végével a feszítő rudaeska *c* kampójáig érjen, amelyet azután az utolsó láncszembe akasztunk. Most a feszítő rudaeskat addig huzzuk, amíg *b* horog el nem éri a következő láncszemet és *c* horgot kiakaszthatjuk; ezután az ellenkező oldalra huzva a rudaeskat, ismét *c* horgot akaszthatjuk a következő láncszembe és ez eljárást mindaddig folytatjuk, amíg a sodrony elég feszes lesz, amikor is az oszlophoz erősítő horgas szegeket beverjük erősen és a láncot kikapcsoljuk a feszítőrud horogjából azon módon, mint a hogyan megfeszítettük.

Az elszakadt sodronykerítést a 2-ik ábrán feltüntetett eszközzel, u. n. bekával kapcsolhatjuk össze. A készülék, melyet szintén a kovácsesal készített-

hetünk el, áll egy 1 cm. vastag vaslemezből *d*, melyre két ovális kisebb *e* és *f* lemez mozgathatóan van felszegecselve. E két kisebb lemez egymás felé karikával van összekötve, a melyen *g* horog van. Meg-

2. ábra. Segédeszköz elszakadt sodronykerítés javításához.

feszítve a horgot, *e* és *f* lemezek annyira egymás felé húzódnak, hogy a közük fektetett sodrony mintegy megragadják. Már most az elszakadt sodrony egyik végét hurokszerűen megesavarjuk és ebbe akaszthatjuk az előbb alkalmazott feszítő rudaeska *a* horogját, az elszakadt sodrony másik végétől 1—2 méter távolságra föltesszük a békát és a *g* horogra láncot akasztunk, melynek másik vége a feszítő rudaeska *c* horogjába kapcsolódik.

Most éppen úgy, mint az előbbi eljárásnál, a feszítő rudaeskat addig huzzuk jobbról balra, amíg a sodrony két vége annyira nem közeledik egymáshoz, hogy megesavarva összekapcsolhatjuk.

E munkát egy ember is elvégezheti minden egyéb segítség nélkül. A két segédeszköz elkészítése pedig nem kerül többé 4—5 koronánál és bármely lakatos vagy kovács is elkészítheti.

Megjelent!

Megjelent!

Kövy József, a gödöllői m. kir. baromfitelep kezelője és Winkler János B. O. E. titkár szerkesztésében és kiadásában a

Baromfiteyésztési Zsebnaptár 1906. évre.

A Baromfiteyésztési Zsebnaptár ezen első évfolyama gazdag tartalommal és csinos köntösben bocsátatik a nagyközönség rendelkezésére. Tárgyalja az általános és részletes tenyésztési ismereteket, fajtatant és betegségeket. Könyvelési része minden tenyésztőre nézve nélkülözhetelenné teszi. **Ára 2 korona 50 fillér** bérmentes szétküldéssel. Megrendelhető a magy. kir. baromfiteyésztő- és munkásképző-iskola kezelésébenél, Gödöllőn, továbbá Winkler János B. O. E. titkárnál, Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 25. szám (Köztelek).

Mulattató.

Szeretem az erdőt.

Szeretem az erdőt,
 Ő is szeret engem.
 Ugy el-elmerengünk
 Édes szerelemben.
 Ez az egész tavasz
 Itt szállt el fölöttem
 Minden kicsi lombját
 Külön üdvözöltem.

S most vigasztaláskép
 Szép virágos lombja
 Suttogva borul le
 Felhős homlokomra:
 Megsimítja arcom
 Nyájas szeretettel
 Mintha azt susogná:
 „Feledd el, feledd el!”

Szabolcska Mihály.

Vissza a faluba!

— Igaz történet. —

Ne higgye az olvasó, hogy most azokról a bujdosó magyarokról akarok írni, akik ami hazánkból a szomszéd országokba vagy éppen a mérhetetlen tengeren tundra vándorolnak.

Vannak már olyan emberek is, akik itt bent, a hazában kelnek vándorutra. Akiknek kiesi már a falu. Akiknek a gyomrukba beszélnek, hogy csak a városban, főleg az ország szive közepében — már mint Budapesten — lehet ám amúgy igazán megélni.

... Bus Demeter telkes gazda volt — Szent-Györgyön. Nem lehet tagadni, Bus gazda is ezer és egy bajjal küzdött, mint annyi más gazda ebben a nehéz világban. Panaszkodott is nyakra-főre, forgatta elméjében a legmerészebb terveket.

Egy öregedő este éppen jövődő sorsának fonalát huzogatja Bus gazda, mikor idegen, uriasan öltözött emberfia lépett szerény tűzhelyébe.

— A faluban nem kapok szállást — szólott az idegen, szerfelett nagy alázatossággal. — De én biztosan tudom, hogy most jó emberekhez léptem be. Könyörüljenek meg az én nem sejtett sorsomon.

Bus gazda tartózkodva hallgatta a szót, de asszonyfeleségének nyomban megesett — a szive.

— Hátha a mi kis tűzhelyünkkel megelégszik az ur, szives-örömet fogadjuk.

A magyar ember meg hamar fel szokott melegedni. A magyar asszony meg ... büszke arra, ha vendégjét szivesen fogadhatja.

Csakhamar izletes, meleg étel párolgott az asztalon. Egy kis borocska is akadt, hogy a szivek csakhamar bizalomra nyiljanak. Egy néhány:

— Tessék szeretni!
 — Nem uri eledel de jó izü! — után Bus gazda volt az első, aki bizony kendőzetlenül kiterítette szívet a vendég ur elé.

— Nagy az adó, már alig birunk vele öklelődni.

— Hát aztán még a tetejébe a párbér.

— Rossz a termés évről-évre.

Aztán jöttek rendre a honatyák, a törvények, a politika, aminek végesvége az lett, hogy a vendég ur szólalni kezdett, egyet akart mondani, hogy kettő legyen belőle.

— Lássá Bus gazda, van még az ilyen jelenségre is egy orvosság.

— Szeretném én azt hallani.

— Megháláljuk — szólott remegve az asszony is, aki most már odaült az asztalhoz.

— Pénzzé kellene tenni mindent ...

— Oszteg mit csináljunk azzal a kis pénzzel?

— Fel nem ehetjük — jegyezte meg az asszony egész kipirulva.

— Nem ugy értem. Akinek van pár száz forintja az a fővárosban könnyen kap ám állást, foglalkozást.

Az asszony mozgolódnai kezdett, az ember meg egyre köhécselt.

— Igen bocsánat, de először azt kellett volna megkérdeznem — folytatta a vendég szörnyü fontos ábrázattal — hogy tud-e írni a gazd' uram?

— Iskolába jártam, bár nem sok alkalmam volt a folyó írásra, de ha kell, bizony irok én akár a parancsolat.

— Birónak is meg akarták egy izben választani — dicsekedett az asszony.

— No akkor meg éppenséggel lehetne egy jó házmesteri állást szerezni. Csak mondom, ismétlem, kaució, foglaló, letét legyen.

Kimondhatatlan nagy szeget vert ez a beszéd a gazda, de még az asszonyfeleség fejébe is. A vendég elment, de az összeköttetés megmaradt. Levél jött és levél ment. Annyira érlelődött már a dolog, hogy a falusi házaspár már szinte ott képzelte magát a nyüzsgő fővárosban, a szörnyü magas, nagy palotában.

A többit nem akarom leírni töviről-hegyre. Csak amondó vagyok, hogy két hónap alatt miindent nyélbe ütöttek. Bus gazda pénzzé tett mindent és a pénz főben járó summáját elküldötte foglalóba, kaucióba az ő jó tanácsadójának, kit valóban az Isten küldött hozzája, hogy neki, mármint Bus gazdának, a fővárosban nyugadalmi házmesteri állást szerzett.

Nem kell tehát többé ezzel a lelket-testet ölv gaz-

dasággal vesződni. Se szántani, se vetni, se boro-
nálni. Nem kell félni időtől, szárazságtól, esőtől, jég-
től, adótól, párbértől, bírótól, kisbírótól és rettenetes
— mi mindentől.

... Várta, szörnyen várta a meghívó levelet Bus
gazda. De mi a csuda? Csak nem érezik az a levél.
Nincs mit tenni. Neki kerekedett — vándorlásnak.

Ott hagyta a falut! Mert igen kicsi volt már neki.
Mert csak a városban, főleg a nagyvárosban lehet
gond és baj nélkül élni.

Az ám, csak hogy ezt Bus gazda gondolta így. Az
élet, a tapasztalás elébb kiábrándította Bus gazdát,
mint gondolta.

Amint a fővárosba tette lábát, csakhamar be kel-
lett látnia, hogy szörnyen becsapták, elámitották. Az
ő vendégjét, jó tanácsadóját még a rendőrség sem
ismerte. Pedig hát elhitette szállásadó gazdájával,
hogy neki Budapesten virágzó, legtekintélyesebb
helyszerző intézete van. Ezzel az intézettel már szá-
zakát, ezreket boldogított.

De még mennyire!

Hiszen most látja, látó két szemével tapasztalja,
hogy közönséges család ült vendégszerető asztaluknál,
aki a munkás és békés családot ily szomorú hírbe
kergetette.

— Menjünk vissza, ha gyalog is — sirdogált az
asszony kétségbeesve.

— Inkább meghalok — szólt az ember nagy busan.
Szégyenletemben a föld alá bujnék ott, az én falu-
ban. Csufúságomra járnának az emberek.

— Hát menjünk más faluba Csak innen menjünk.
Belefulunk ebbe az emberóceánba — megládd jó
ember.

Mit tegyünk, mihez fogjunk más faluban is —
sóhajtott mélyszégyenlélke keservéből Bus. — Iszen
elvesztettük mindenünket.

— Csak egyet nem!

— A nyomorúságot, ugy-e?

— Nem! Az Istenben való hitet, bizodalmat.

— Jó asszony! Itt a hitet, a bizodalmat még apró-
pénznek sem értékelik.

— Azért menjünk oda, ahol kincseket ér.
Az ember hallgatott. Szemében megrezzent a köny
és az asszonyra vetette tekintetét.

— Kapálok — mondotta az asszony — beállok
cselédnek, szolgának. De innen el. Azonnal el, mert
tovább nem bírom.

... Vegre hosszú, kínos vergődés után csak szert
tettek egy nyomorult lakásra. Egy szűk pincehely-
ségben húzódtak meg, Bus gazda favágást kapott
egy nagy vendéglőben.

Itt laktak, senyvedtek ebben a penészes pincében.
Sötétség uralgott, mert akkora ablaka sem volt, mint
egy falusi istállóknak. Meg is gyengültek a szegény
asszony szemei. Az utcára sem mert menni, mert
lerongyolódott. Garast pedig nem akart költeni.

— Csak kitartók legyünk — biztatta gazdáját a
jó asszony.

— Azok leszünk!

— Aztán mihelyt összerakunk egy kis pénzt —
visszamegyünk a faluba.

— Visszamegyünk!

... Az Isten meg is segítette őket. Tiszamenti
faluba költöztek és ott telepedtek meg.

És kezdték újra a falusi életet, amelyen kívül
nincs élete annak, kit az Isten a falusi talajba ülte-
tett.

Bodnár Gáspár.

Képünkhöz.

A tudás szomja. Nemcsak vizre, hanem a tudásra
is szomjas az önálló gondolkodásra teremtett ember.
Ifjak, öregek szakadatlan tanulnak és mégis a leg-
nagyobb tudósok bevallják, hogy tudatlanul haltak
meg. Egy ilyen tudós buvárkodó társaságot mutat
képünk is az izraelita irástudók közül.

Apróságok.

A párisi detektivekről. A párisi rendőrség és az ugy-
nevezett biztonsági személyzet, vagyis a politikai célra
szervezett titkos rendőrség, régóta a legnagyobb rossz-
akarattal a legelkeseredettebb feltékenységgel vigyáznak
és kémlelődnek — egymásra. Egy párisi lap most néhány
érdekes esettel világítja meg a párisi titkos rendőrség-
nek ezt az okvetetlenkedését. A volt rendőrfőnök Ca-
mescasse, egy napon észrevette, hogy valaki lépésről-
lépésre követi és figyeli őt, bárhova ment, vagy hármít
tett. Egyszerre hirtelen megfordul s egyenesen rátámad
az őt figyelő alakra:

— Mit leskelődik utánam!

A megszólított valamit hebegett ijedtében.

— Ne hazudjék, hanem vallja be, hogy ön a titkos
rendőrség megbízottja — mondja neki a rendőrfőnök.

Az ismeretlen tényleg beismerte ezt, de megkérte
Camescasse-t, hogy ne árulja el, mert akkor elcsapják.

— Jó — mondá Camescasse mosolyogva — nem
árulom el, sőt meg is könnyítem a munkáját: minden-
nap reggel le fogom önnek előre diktálni egész napi
programmat.

S így is történt. A titkos rendőri iroda ettől kezdve
naponkint a legpontosabban részletezett jelentést kapta
a rendőrfőnök munkálkodásáról. Éppen így megfigyelik
a köztársaság elnökét, a minisztereket, a képviselőket,
ujságírókat s egyáltalán mindenkit, aki csak „szerepel”
a szabadság, egyenlőség és testvériség hazájában.

Megmérgezett sör. Olaszországban, kivált a déli
részekben, ilyenkor kerekedik föl a férfi lakosság,
hogy tavaszra, nyárra munkát menjen keresni Svájcba.
Intrában egy szegény munkáscsalád várta a napok-
ban a gőznajót: az apa, aki munkáért ment Svájcba,
az anya és hat gyermekük. Az apa indítványára
hármán betértek egy kávéházba. Itt azután egy
óvatlan pillanatban, mikor az asszony félrefordította
a fejét, a férfi valami fehér port szórt hirtelen a fele-
sége sörös poharába. A boldogtalan teremés egy
pillanatra megitta a sört. Néhány perc múlva göresős
fájdalom fogta el s annyira rosszul lett, hogy azonnal
kórházba kellett szállítani. A férj a maga söréhez
hozzá sem nyult, ellenben rátámadt a kávéásra, hogy
miért tart romlott sört, de hiába komédiázott és
hiába tetette magát részegnek, mert a csendőrök
letartóztatták és a börtönbe szállították. A nőt az
idejekorán beadott ellenszerek és a gyomormosás
megmentették ugyan, de jó ideig megsínyli a mér-
gezett sört.

Oyama tábornok a háborúról. Oyama tábornokot,
aki Mandzsuriában való visszatérte óta igen jó egész-
ségnek örvend, meglátogatta a minap egy angol lap-
tudósító. Az egész beszélgetés folyamán a tábornok
roppant szerény, szinte alázatos volt, a maga érde-
meit illetőleg és a saját dolgairól egyáltalán nem
beszélt. A hírlapíró megkérdezte:

— Melyek az orosz-japán háború tanulságai?

Oyama a kérdésre komoly, lassu, szinte ünnepies
hangon így válaszolt:

— Ez a háboru a régi idők legnagyobb háborúja volt. Az emberiség érdekében minden háborút csak a legmélyebb megfontolás után s a legnagyobb szükség esetén szabadna megindítani. Mind a mellett az utóbbi háborúnak voltak pillanatai, amikor erkölcsi, szellemi tekintetben is az emberiség haladását észlelhettem.

Oyama e nyilatkozata tehát a legékebben szóló vádbeszéd a háboru ellen.

Betűrejtvény.

— Korsós Lászlótól. —

$\frac{A_a}{a}$ torisz i

Megfejtési határidő 1906. április hó 14.

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

A „Független Ujság” 12. számában közölt talány megfejtése

„A király megesküdött.”

Helyesen fejtették meg: Kusztos Erzsé, Jó Mariska, Szander Juliska, Beke Piroska, Veres Olga, Renner Ida, öz. Baditsné Simon Julia, Barta Elekné, Péterty Tamásné, Nagy János, Verő György, Bokros Pál, Vakareszku István, Renner Antal, Parabás Lajos, Cséplő János, Bodo i Ferenc, Hegedüs András, Nagy Antal, Smelzer János, Rozsondai Ödön, Elek István.

A sor-huzásnál Szander Juliska neve jött ki elsőnek, kinek egy értékes regényt küldtünk.

• LEVELES SZEKRÉNY •

Nagy Erzsike. A tulipán virágjelvény viselése erkölcsileg kötelezi a viselőjét mind arra, amit már a lapunkban megírtuk. Nem egyesület, nem társulat a tulipánkert, hanem egyéni törekvések jele a nemzeti küzdelemben. Mindenesetre szép cél, melyért küzdeni kell. Csak hogy a magyar tulipán magyar szövetre kerüljön ám és ne idegen rongyra. — **Szabolcs Imre.** A Mezőgazdasági Lexikon más-odik kötete még nem jelent meg, de munkában van. — **Szabolcs László.** Nem jó heveskedni, mert ez hasznára nincs az igazságnak. Itt is az igazság a közepén van, mert valójában tulozott mindkét fél állítása. Így tehát a fogadás semmis. Egyik fél sem nyert. — **Szita Mihály.** A hiányzó 11-ik számot elküldtük. — **Előfizetéseket tudomásul vesszük:** Hitelszövetkezet, Krizba. Gazdasági Egyesület Arad; Garbóczki József, Kubovich Ignác, Halász Benjamin, Mező Sándor, Kanli József, Papp László, Renner Antal, Gáll Veronka, Vakareszku István, Verő János, Beke Piroska, Berta Elek, Cséplő Ernő, Nagy Mariska, Csinta István, Hadházi Ferenc, Hegedüs András, Csaba Ferenc, Böngér Márton, Jó Mariska, Verbuly György, Hódos Péter, Nagy F. Márton.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárocsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárocsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése 1906. április 8.

Budapesti központi vásárocsarnok árai.

Husneműek: marhahus 1.—1.12 K., vidéki borjúhús 120—140 K., sertéshús 120—1.28 K., szalonna füstölt 160—180 K., szalonna, olvasztani való 1.28—1.30 K., hárj 1.52—1.60 K., sertézsír 1.42—1.44 K. — **Füstölthús:** (vidéki) kg.-ja 1.40—1.60 K. hazai sonka 1.60—1.80 K.

Baromfielék: élő tyúk —.— K., rántani való csirke 2.40—2.80 K., sütni való csirke 2.80—4.— K., kacsa, hizott 9.—10.11 K., lud, hizott 14—20 K., pulyka, hizott 12.—18.— K., páronkint. Vágott hizott liba 1.80—2.— K., vágott hizott kappan, kacsa és pulyka 1.40—2.80 K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Árak métermázsánként értendőek). *Buza* 17.15—17.60 K. *Rozs* 13.25 K-tól 13.40 K-ig. *Arpa* 14.50 K-tól 15.— K-ig. jobb minőségű 14.80 K-tól 15.— K-ig. *Zs* 16.—16.15 K. *Fenye* 13.55 K.

Teavaj: (centrifugál) 2.40—2.70 K., főzővaj 1.80—2.10 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 24—44 fillér.

Tojás: bacsikai 66—69.— K., erdélyi apróbb áru 64.—68 K ládánként. (1440 drb.) Apadt —.— K., meszes: — K.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonáru) sárga 4.—5.— K rózsá l. 5.60—5.80 K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt —.— mm.-ként.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	28.20	27.20	25.80	24.80	24.—	23.20	21.—	19.20	13.50

Takarmányvásár. Réti széna 4.40—6.40 fillér, mubar 5.60—6.40 fillér, zsupszalma 3.20—3.40 fillér, alomszalma 2.80—3.00 fillér.

A „FUGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA, országgyűlés képviselő,

a Gazdasági Egyesültek Országos Szövetségének titkára

m. kir. szab.
12321 900.
A. 905.

Gazdák figyelmébe!

50% olcsóbb

mint bármely más világító anyag a

PYROLEUM

világítása.

A pyroleum szagtalan, nem füstöl, nem gyúlékony és márt **több ezer uradalomban bevezettetett.** Számos elismerőlevél nálam betekinthető. Próbaküldemények 2 korona utánvét mellett. Kívánatra prospektus ingyen és bérmentve.

DEGEN JAKAB

Budapest, IX., Közraktár-utca 28.

KÜHNE E.

hazánk legrégebb
mezőgazdasági
gépgyárában

Mosonban

elismert gondos kivitelben készülnek:

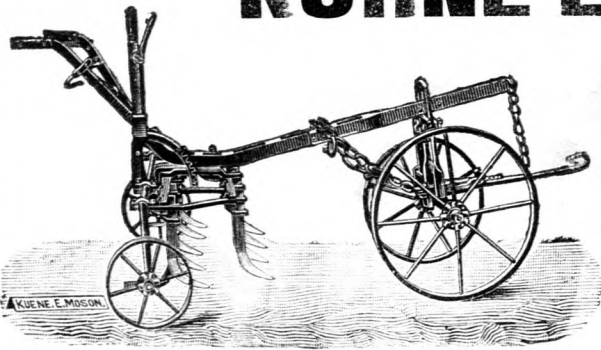
Egy- és többvasu aczélekek, rét- és szántóföld-
Hírneves szabadalmazott toló erkes **Mosoni Drill** sorvető-
gépek.

Mélyítő és porhanyító eszközök a tavaszi szántás helyet-
rugósfogas **Uj! Burgonyamivelő** eszközök. **Uj! Fran-**
boronák. **Uj! Burgonyamivelő** eszközök. **Uj! Fran-**
szőlőművelő eszközök. A vetőmag előkészítésére: **Rosták,**
Konkolyozók, Centrifugók stb.

FŐRAKTÁR:

FIÓKRAKTÁR:

Budapest, VI., Váci-körút 57/a. | Temesvár, Gazda-udvar.

ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG BUDAPESTEN.

I. Tűz-, szállítmány-, jég- és betörés-biztosítási üzlet.

Negyvennyolczadik évi zárszámla 1905. január 1-től december 31-ig.

Table with columns: KIADÁSOK, BEVÉTELEK, I. Tűzbiztosítás, II. Szállítmánybiztosítás, III. Jégbiztosítás, IV. Betörésbiztosítás, V. Egyéb bevételek. Includes sub-headers like 'Kifizetett károk és költségek' and 'Költségek'.

VAGYON Mérlegszámla 1905. december 31-én. TEHER

Table with columns: K., f., TEHER. Lists assets like 'Ormföldi Ormföldy Amélie alapítványának érkei' and liabilities like 'Törlesztett kötvények díja'.

II. Életbiztosítási üzlet.

Negyvenharmadik évi zárszámla 1905. január 1-től decz. 31-ig.

Table with columns: KIADÁSOK, BEVÉTELEK, TEHER. Lists expenses like 'Törlesztett kötvények díja' and income like 'A múlt évből áthozott díjtartalék'.

VAGYON Mérlegszámla 1905. évi decz. 31-én. TEHER

Table with columns: K., f., TEHER. Lists assets like 'Értékpapírok' and liabilities like 'Díjtartalék'.

VAGYON Mérlegszámla 1905. évi december 31-én. TEHER

Table with columns: K., f., TEHER. Lists assets like 'Elhelyezett főképénzek' and liabilities like 'Részvényalapítókra teljesben befizetett'.

Budapest, 1905. december hó 31-én.

Steiner Jenő, életbiztosítási könyvvivő.

Az igazgatóság

Gergely Tódor, a központi könyvezés főnöke.

Báró Harkányi Frigyes,

Jeney Lajos,

László Zsigmond,

Ormföldy Vilmos,

gróf Zichy Nándor,

Szendé Károly, aligazgató.

A fenti zárszámlákat és mérlegeket megvizsgálván, azokat a törvényben és az alapszabályokban meghatározott elvek szerint készültnek és azok egyes tételeit a fő- és segéd-könyvekkel teljesen megegyezőnek találjuk. — Budapest, 1906. márczius hó 9-én.

Alfa-Separator Részv.-Társaság

BUDAPESTEN
VI. ker., LOMB-UTCZA II. szám.

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Alfa Laval Separatoraival
eddig több mint 770 első
díjat nyertek. — Évi gyártás
körülbelül 85000 darab.

Több mint 500,000 Alfa Laval
Separator az egész világon.

1905. évi forgalom : 25,000 zsák

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét
a budapesti

gyapju-aukeziókra

melyek minden év folyamán két sorozatban tartat-
nak meg.

Az aukeziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat
Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapju-
küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes
díjkezdvezményben, valamint ingyen raktározásban ré-
szesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű fel-
világosítással szolgál :

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S TÁRSA

Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 13. szám.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK

A KIADÓHIVATALBAN

BUDAPEST, ÜLLOI-UT 25.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photozinkografai műintézet

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo- (auto)-
typia, fametszet stb. után. Térképek, terve-
zetek, alaprajzok photolithografaiilag leg-
szebben, legolcsóbban sokszorosíthatnak

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközölhetnek.

SZUPERFOSZFÁTOT,

mindennemű egyéb

Strassfurti kainitot,

Strassfurti kálitrágyasót 40% káli

tartalommal, továbbá

Műtrágyafélét, azonkívül

Rézgáliczot (98—99%) elismert kítűnő

minőségben legolcsóbban

szállít a

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar
részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.